

Predgovor drugom izdanju

Osnovne misli sljedećeg pokušaja iznio sam 1898. na prvoj sjednici ovdašnjeg »Kulturno znanstvenog društva«, a zatim ga objavio kao predavanje. Već duže vrijeme tog malog spisa nema u trgovini knjigama. Razmišljao sam o tome da li da ga dam tiskati iznova, jer mi njegov prvi oblik nije bio dovoljan nakon završetka knjige o *Granicama prirodoznanstvene tvorbe pojmova* (1896–1902). Vrlo bitna točka, značenje *vrijednosti* za znanost o kulturi, nije u tom predavanju bila izraženo potpuno jasno. Osim toga u novom izdanju ne bi valjalo zanemariti ni živu diskusiju o ovdje raspravljenim pitanjima, što je nastala nastavlajući se djelomice na moje metodološke spise.

Sad još jednom objavljujem taj pokušaj, u prerađenu i znatno uvećanom obliku, iako ni sada ne sadrži mnogo od onoga što na drugim mjestima nisam izložio opširnije i obrazložio podrobnije. U novom će obliku vjerojatno prikladnije ispuniti svrhu što mi je bila pred očima još prije prvog objavljivanja. Imao je služiti uglavnom ljudima iz pojedinačnog istraživanja koji osjećaju potrebu osvijestiti bit vlastite djelatnosti, a nedostaje im sklonosti ili vremena za studij opsežnih logičkih djela. Taj mali spis je možda koristan i kao uvod u moju knjigu o *Granicama prirodoznanstvene tvorbe pojmova*. No, dakako, ne može pružiti više od prvog uvoda. Morao bi pokazati kako je zamršen problem raščlanjivanja znanosti, kako za njegovu obradu malo dostaju uobičajene sheme s prividnom

jednostavnošću, te potaknuti na podrobnije studije na tom području.

Brižno sam uzeo u obzir metodološku literaturu što je u posljednjem desetljeću jako narasla pa sam je uspio izravno spomenuti samo malim dijelom. Iz toga ne valja zaključiti da nisam zahvalan na mnogim i podrobnim kritikama koje su bile posvećene mojim izvodima. Osobito bih se rado izravno pozabavio, da samo podsjetim na najnovije publikacije iz nedavne prošlosti, među inima najnovijim radovima Diltheya, Münsterberga, Ravà, Xénopola, ali mi svrha ovog spisa koji želi što jednostavnije prikazati glavne stvari, brani polemička izlaganja. Popis najvažnije literature do 1907. nalazi se na kraju moje rasprave o povijesti filozofije što sam je objavio u spomen spisuu za Kuna Fischera: *Filozofija početkom 20. stoljeća*, 1905., drugo izdanje 1907.

Ugodnu dužnost ispunjavam zahvaljujući na ovom mjestu mom poštovanom nakladniku, gospodinu dr. Paulu Siebecku na ljubaznoj susretljivosti pri novom oblikovanju ove knjige.

Freiburg i. B. ožujak 1910.